

Hoofdbestuur belooft initiatieven te beperken

D'66 poogt tevergeefs zichzelf op te heffen

Van onze parlamentsredactie

AMSTERDAM — D'66 heeft zaterdag vergeefse pogingen gedaan zichzelf op te heffen. Voorstellen aan het ledencongres dat in Amsterdam vergaderde om de partij meteen of op termijn te beëindigen haalden weliswaar de meerderheid maar die was niet toe-reikend.

Een motie die was ingediend om te bereiken dat de partij terstond zou stoppen kreeg 55 procent van de stemmen, een andere die beoogde D'66 bij het optreden van de volgende Tweede Kamer op te heffen kreeg zestig procent. Voor een besluit van het congres tot beëindiging van de partij is volgens de statuten echter twee-derde van de stemmen nodig.

Afgesproken is nu dat het hoofdbestuur nieuwe voorstellen zal formuleren die volgend jaar op een nieuwe algemene vergadering zullen worden behandeld. Intussen zal het hoofdbestuur zijn initiatieven beperken. Het zal zich bijvoorbeeld onthouden van pogingen D'66 tot een nieuwe opleving te brengen, zoals voorzitter dr. J. ten Brink beoefde.

Deze oplossing was door minister Gruijters voorgesteld nadat een resolutie van het hoofdbestuur was verworpen, waarin was voorgesteld Tweede Kamerfractie haar werk te laten afmaken, D'66 niet aan de volgende kamerverkiezingen te laten meedoen en het hoofdbestuur de mogelijkheden voor hergroepering van progressief denkenden te laten onderzoeken.

Nadat beide opheffingsmoties niet de statutaire meerderheid hadden gehaald en het bestuursvoorstel was verworpen had het congres geen mogelijkheid meer, zich over de toekomst van de partij uit te spreken. In opperste verwarring werd

nog een motie van orde ingediend waarin stond dat de partij haar activiteiten moest beëindigen, maar dat initiatief werd weer wegens statutaire bezwaren afgewezen.

Bescheidenheid

Minister Gruyters maakte een eind aan de verwarring door het congres voor te houden dat de statutaire verwerping van de opheffingsmoties niet kon worden genegeerd, maar dat anderzijds het hoofdbestuur voor ogen moest houden dat een meerderheid van D'66 voor opheffing is en dat het daarom 'in politiek gepaste bescheidenheid' verder moest.

Tijdens de urenlange discussie die hieraan voorafging was gebleken dat ook de meeste Eerste en Tweede Kamerleden van D'66 voor opheffing van de partij waren. Mevrouw drs. P. Wassen-Van Schaveren (Eerste Kamer) riep de leden op, in een andere politieke formatie aan het werk te gaan. Zij kondigde aan, haar ideeën in de PvdA te zullen uitdragen. Drs. J. Terlouw, voorzitter van de Tweede Kamerfractie die constateerde dat de communicatiemogelijkheden tussen partijtop en de basis zijn weggevallen, meende dat de Tweede Kamerfractie haar werk moest afmaken met hulp van de wetenschappelijke partijstichting en de werkgroepen. Mevrouw mr. A. Kingma-Goudsmit, bepleitte eveneens opheffing op

termijn, zij het uitsluitend terwille van de bewindslieden die menen dat zij zonder partij in een onmogelijke staatsrechtelijke en feitelijk positie komen.

Waarschuwing

De staatssecretarissen Glastra van Loon en Brinkhorst vroegen het congres nu geen besluiten te nemen, omdat dat overbodig en gevaarlijk zou zijn. 'Een partij die draagt moet zich wel even bedenken voordat zij zoiets doet', aldus Brinkhorst mr. J. J. Vis waarschuwde eveneens tegen een besluit tot opheffing omdat hij vreesde dat dan D'66 in het kabinet zal worden ingeruild voor de CHU en het regeringsbeleid rechtser zal worden.

Op initiatief van o.a. het Kamerlid drs. E. Nypels en de Utrechtse oud-wethouder H. J. Zeevalking was op het congres een folder verspreid waarin de oprichting van een progressief liberaal actiecentrum werd aangekondigd om onderdak aan te bieden aan linkse liberalen. Dit centrum zal 18 oktober in Utrecht zijn eerste congres houden. Mevrouw Kingma waarschuwde het hoofdbestuur en vooraanstaande D'66-ers, dit initiatief niet te beladen met de erfenis van 'een uitgetelde partij' dr. Terlouw zei in een slotwoord dat mensen die een nieuwe partij wilen oprichten, zullen moeten werken met de uitverkochte voorraden van D'66. 'Wij hebben geleerd dat doorbraken en ontploffingen van partijen niet kunnen worden geforceerd', aldus Terlouw. De fractieleider bracht in zijn slottoespraak nog hulde aan zijn voorganger mr. F. van Mierlo, die van het congres een langdurige, staande ovatie kreeg.